

EN DEFENSA DE LA NEUTRALITAT I LA TRANSPARÈNCIA

Accent Obert (continuadora, des de juny de 2025, de la Fundació .cat) va néixer fa vint anys per articular, protegir i projectar la nostra comunitat lingüística i cultural a Internet. Una missió que, per dur-se a terme amb èxit, exigeix unes condicions prèvies que, conscients de la seva fragilitat, hem defensat des de la nostra fundació: una xarxa oberta, neutral i governada amb garanties i transparència.

Quan aquests fonaments es debiliten, es qüestionen o es manipulen per interessos que no responen al bé comú, es posa en risc l'equilibri del sistema digital. En aquestes circumstàncies, la nostra comunitat i, en general, el conjunt de persones usuàries d'Internet, veu reduïts els seus drets, la seva autonomia i la seva capacitat de fiscalitzar tant els poders públics com els grans actors privats.

La defensa d'una Internet lliure i neutral és, en ple 2026, la defensa d'uns drets democràtics col·lectius, bàsics i essencials, que van molt més enllà de l'àmbit estrictament tecnològic i que tenen reconeixement i protecció en el marc legal català, estatal i europeu.

La fragilitat dels drets digitals

Recentment, diversos episodis que qüestionen aquests principis han cridat l'atenció de l'opinió pública. Uns drets que no desapareixen sorollosament d'avui per demà, sinó que solen difuminar-se de manera progressiva.

Al marge dels detalls concrets, tots aquests casos comparteixen un desequilibri patent de recursos entre les parts implicades. Una asimetria que ha deixat els usuaris en situació d'indefensió i ha restringit l'accés a informació d'interès públic al conjunt de la comunitat.

Ja sigui el bloqueig d'un web sense intervenció judicial o la desconexió temporal d'una base de dades d'accés públic, són accions simptomàtiques de la fragilitat de l'equilibri sobre el qual es fonamenta la idea de la xarxa com una infraestructura d'interès públic.

Són episodis que, enlloc de ser anecdòtics, ens alerten de com es pot degradar aquest espai públic digital, danyant no només els impulsors d'aquests projectes o els seus usuaris, sinó el conjunt de la ciutadania.

La situació és encara més preocupant quan això succeeix, per acció o per omissió, amb la participació d'aquells que tenen com a part essencial de la seva missió la protecció dels ciutadans i dels seus drets.

L'obligació col·lectiva de defensar-los

La neutralitat és el principi elemental que evita que a Internet s'hi reproduïxin dinàmiques de desigualtat on aquell qui té més capacitat d'influència pugui obtenir, per vies opaques, allò que no podria aconseguir a través de vies garantistes.

La transparència efectiva, no nominal, és el principi que garanteix que la informació d'interès públic sigui accessible, continuada, verificable i auditable.

Aquests principis són especialment crucials per a aquells actors més febles en l'àmbit digital: projectes cívics, col·lectius d'usuaris i petites organitzacions i comunitats que no compten amb més recursos que els drets que els protegeixen, a ells i la seva activitat, davant de la pressió d'administracions, plataformes, operadors i altres intermediaris estratègics de l'ecosistema digital.

Alhora, aquests mateixos actors disposen d'altres recursos, tan o més valuosos, tot i que menys visibles o institucionalitzats: capacitat d'innovació, social i tecnològica, coneixement situat sobre les necessitats de les comunitats, i capacitat de generar impacte social. Sovint, són espais d'experimentació, d'aprenentatge col·lectiu i generació de pràctiques que s'avancen al que posteriorment aplicaran actors més grans de l'ecosistema digital.

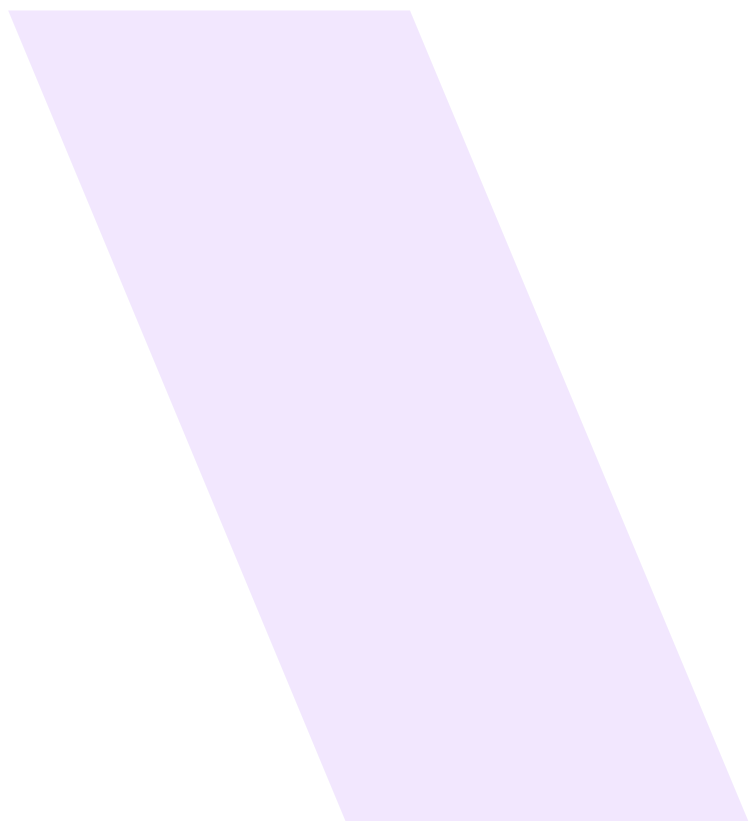
Si un dret col·lectiu depèn dels recursos, del poder, dels contactes o de la capacitat de pressió deixa de ser-ho per convertir-se en un privilegi.

Els mínims exigibles

Les administracions, a tots els nivells, tenen l'obligació legal de ser els garants d'aquests drets. Però també han de ser exemplars a l'hora de respectar-los en la seva activitat. Neutralitat i transparència exigeixen, per ser efectius, procediments i controls públics i fiscalitzables que evitin zones grises en el seu ús i aplicació.

Quan aquesta funció falla, el buit s'omple de manera immediata de soroll, sospites i lectures partidistes que projecten ombres sobre uns drets conquerits. Neutralitat i transparència no poden convertir-se en l'excusa d'uns debats interessats i conjunturals que amenacen amb corrompre a llarg termini la xarxa com a infraestructura d'interès públic.

Per garantir aquests drets, des d'Accent Obert reclamem l'observança de quatre principis fonamentals:

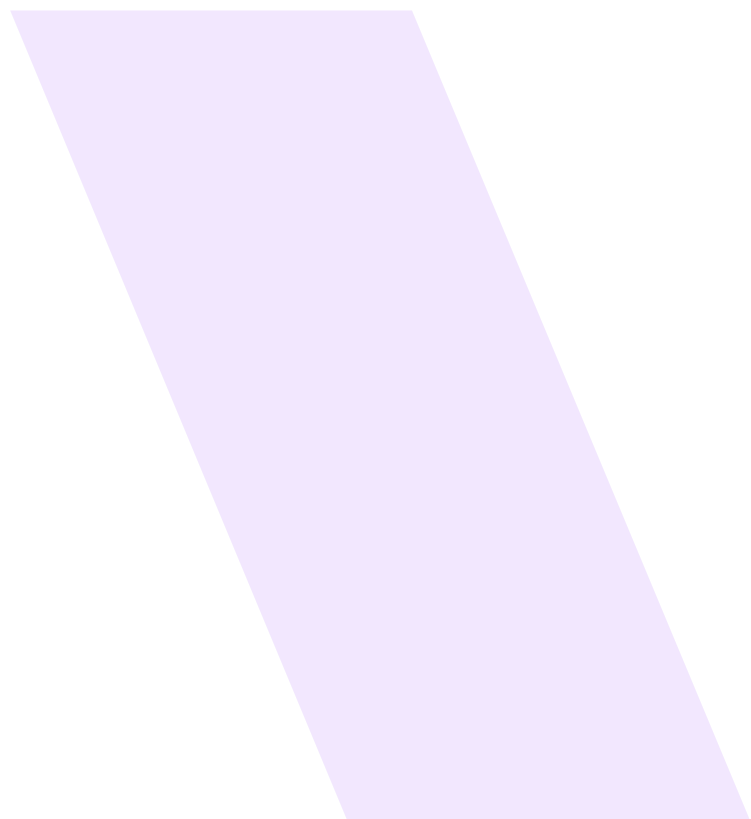
- Traçabilitat pública de les restriccions i incidències d'accés:** si un recurs d'interès públic (ja sigui allotjat en una pàgina de l'administració o replicat o tractat en una pàgina de tercers) es bloqueja, es desindexa, es degrada o deixa d'estar disponible, cal poder saber quin és el motiu, quin és l'abast, quina és la durada i quines vies de revisió existeixen.
- Garanties procedimentals i proporcionalitat:** cap mecanisme tècnic pot substituir les garanties pròpies de l'estat de dret a través dels seus aparells judicials, molt especialment quan l'efecte pràctic és restringir l'accés a la informació als ciutadans.
- Historial i explicació dels canvis en la informació pública i serveis associats:** manteniments, migracions o canvis substancials han d'anar acompanyats d'avisos en temps i forma i d'un registre mínim d'aquests canvis. La transparència també és poder comparar, auditar i entendre què ha canviat.
- Canals de reclamació operatius amb els intermediaris tecnològics:** quan una iniciativa cívica és afectada per falsos positius (per exemple, alertes d'estafa de pesca de credencials) o per bloquejos, ha d'existir un procediment de revisió accessible i ràpid per als afectats o per a les entitats representatives de la comunitat digital.

Una crida al conjunt de la comunitat digital en català

Accent Obert, en la seva capacitat d'entitat cívica al servei de la comunitat digital catalanoparlant, convida entitats, col·lectius, comunitats tècniques, col·legis professionals, universitats, mitjans i la ciutadania en general a adherir-se a aquest manifest per fer front comú i protegir el marc dels drets fonamentals en l'àmbit digital.

Col·lectivament, seguirem treballant per traduir aquests principis en procediments i estàndards verificables amb atribucions de responsabilitats clares. Des del rigor i la responsabilitat, defensem una xarxa on la neutralitat i la transparència en segueixin sent els principis definitoris, a partir dels quals poder seguir coexistent com a comunitat digital lliure, activa, autònoma i rellevant.

Accent
obert |

Plaça Nova, 5, Ciutat Vella,
08002 Barcelona

+34 936 750 354

comunicacio@accentobert.cat

[@accentobert_](#)

accentobert.cat